

§ 72.

I Retsplejen gennemføres Offentlighed og Mundtlighed i videst mulige Omfang. Det fastsættes ved Lov, i hvilke Sager og under hvilke Former Lægmand skal medvirke i Strafferetsplejen.

§ 78.

Udenfor de i Strafferetsplejen omhandlede Tilfælde kan ingen dansk Borger, der behørigt opfylder sin Pligt til at bidrage til eget eller andres Underhold, ved Øvrighedsforanstaltning underkastes Frihedsberøvelse, medmindre Loven paa Grund af hans unge Alder eller Mangler ved hans legemlige eller sjælelige Tilstand hjemler saadant.

Enhver, der tages i Forvaring som sigtet for en Lovovertrædelse, skal inden 24 Timer stilles for en Dommer. Hvis den paagældende ikke straks kan sættes paa fri Fod, skal Dommeren ved en af Grunde ledsaget Kendelse, der afgives snarest muligt og senest inden 3 Dage, afgøre, om han skal fængsles, og, hvis han kan løslades mod Sikkerhed, bestemme dennes Art eller Størrelse.

Den Kendelse, som Dommeren afsiger, kan af vedkommende straks særskilt indankes for højere Ret.

Ingen kan underkastes Varetægtsfængsel for en Forseelse, som kun kan medføre Straf af Bøde eller Hæfte.

§ 80.

Ejendomsretten er ukrænkelig. Ingen kan tilpligtes at afstaa sin Ejendom, uden hvor Almenvellet kræver det. Det kan kun ske ifølge Lov og mod fuldstændig Erstatning.

Spørgsmaalet om en fastsat Erstatnings Størrelse kan forelægges Højesteret, saafremt Regeringen skønner, at der foreligger saadanne ganske særlige Forhold, at en yderligere Prøvelse maa anses for ønskelig. Finder Højesteret, at foreliggende Omstændigheder gør det tvivlsomt, om den fastsatte Erstatning er passende, udpeger Retten særlige sagkyndige og uvildige Vurderingsmænd, hvis Afgørelse derefter er endelig.

Naar et Lovforslag vedrørende Ekspropriation af Ejendom er vedtaget, kan en Trediedel af Rigsdagens Medlemmer senest 12 Søgnedage efter Forslagets endelige Vedtagelse kræve, at det først indstilles til kongelig Stadfæstelse, naar nye Valg til Rigsdagen har fundet Sted, og Forslaget paa ny er vedtaget af den derefter sammentrædende Rigsdag.

§ 85.

Borgerne har Ret til uden foregaaende Tilladelse at danne Foreninger i ethvert lovligt Øjemed.

Foreninger, der virker for en Omstyrtning af denne Grundlov eller for at berøve Borgerne eller Grupper af disse nogen af de Borgerne personligt ved §§ 74, 77—78 og 84—86 tilsikrede Rettigheder, eller som virker ved eller søger at naa deres Maal ved Vold, Anstiftelse af Vold eller lignende strafbar Paavirkning af anderledes tænkende, kan af Regeringen kræves opløst ved Dom. Opløsningens Retsvirkninger bliver at fastsætte ved Lov.

Ingen Forening kan opløses ved en Regeringsforanstaltning. Dog kan en Forening foreløbig forbydes, men der skal da straks anlægges Sag imod den til dens Opløsning.

Sager om Opløsning af politiske Foreninger bliver at anlægges ved Rigsretten.

§ 86.

Borgerne har Ret til at samle sig ubevæbnet. Forsamlinger under aaben Himmel maa iagttage de Forskrifter, som Politiet af Hensyn til den offentlige Orden maatte fast-